

Oberoende läkemedels- information – sakfrågan undviks

Vart tog sakfrågan vägen om oberoende läkemedelsinformation?

Bortsett från några få punkter i vårt inlägg (Läkartidningen 24/96) undviker Inger Hallqvist Lindvall sakfrågan och vänder i stället sin argumentation mot ägarskapet av apoteken och lojalitetsproblemet för Apoteksbolagsanställda apotekare (Läkartidningen 25/96). Uppenbarligen lägger Inger Hallqvist Lindvall sina informationsförslag på hyllan efter vårt debattinlägg.

1. Hon anklagar oss för att ha förbigått frågan om »integrering av informationsfarmaceuter i sjukvård» med total tystnad, men då bör hon läsa vårt inlägg igen! Vi gav exempel! Det största motståndet till en sådan integrering kan troligen hittas inom den slutna vården, inte hos apotekarna. Låt oss gärna utveckla denna idé, att det absolut skulle kräva en landstingsanställning för att genomföras kan vi inte se.

2. Inger Hallqvist Lindvall hävdar felaktigt att vi medgett att Apoteksbolaget just vidarebefordrar information som tillhandahålls av producenten. Hon tycks ha missuppfattat vår diskussion om Apoteksbolagets beroende av och samarbete med Läkemedelsverket. Vi ger konkreta exempel på hur verksamheten bedrivs ute på fältet. Vi talar om hur vi som arbetande i lokala nätverk utformar en del av vårt arbete.

3. Tesen »... att en trovärdig information kring läkemedel sannolikt kräver att informatören är finansiellt oberoende av läkemedelsförsörjningens storlek» dyker åter upp. »Informationsapotekare skulle kunna bidra till sänkning av läkemedelskostnaderna genom att förespråka billigare generika i stället för dyrare originalpreparat.» Är det detta Inger Hallqvist Lindvall menar är producentoberoende läkemedelsinformation som informationsapotekare skall göra – att diskutera generikaförskrivning?

Nej, se på våra exempel om information om nyregistrerade läkemedel, alltså de nya, dyra medlen! Där är behovet av pro-

ducentoberoende information som störst.

Ett klarläggande

Till slut ett klarläggande. Apoteksbolagets hjälp till finansiering av de tjänster som Hans Liedholm innehåft i klinisk farmakologi har skett enligt ett kontrakt med sjukvårdshuvudmannen för att bedriva producentobunden läkemedelsinformation, i distriktsläkarprojekt eller på informationscentral. Något anställningsförhållande har således inte funnits till Apoteksbolaget. Motsvarande förhållanden har funnits i andra delar av landet, även i Uppsala, men det visste väl Inger Hallqvist Lindvall?

Läkemedelskommittéerna skall ges mer makt. Detta kan kanske liknas vid att få en ny stor bil med starkare motor i present men utan några vägar att köra den på – ta därför vara på de exempel på körning på hållbara vägar som finns och bygg ut resten av vägnätet, regionalt och lokalt. Det är bråttom med körlektionerna!

Hans Liedholm
överläkare i klinisk farmakologi, Malmö

Agneta Björck Linné
informationsapotekare,
Malmö

Anders Ekedahl
informationsapotekare,
Lunds och Orups sjukvårdsdistrikt

Slutreplik:

Reform kräver kunskap baserad på fakta

Hans Liedholm och medarbetare hävdar här att jag undviker sakfrågan om oberoende läkemedelsinformation och *istället* (min kursivering) vänder min argumentation mot ägarskapet av apoteken. Detta är att missuppfatta mitt resonemang som ju just går ut på att apoteken i sin nuvarande ägarform och med nuvarande teknik för finansiering (genom ett procentuellt påslag) styrs av incitament som leder till att deras informationsverksamhet inte automatiskt kan betecknas

KORRESPONDENS

som oberoende. Detta är emellertid sakupplysningar som Liedholm och medarbetare tycks värja sig emot bl a genom att i stället fokusera på mig som person. Att en landstingsanställd apotekare står fri gentemot Apoteksbolagets vinstintressen och därmed inte utsätts för dubbla lojaliteter är uppenbart. Denna åsikt är jag inte ensam om, enligt olika källor som jag citerat i tidigare debattinlägg. Liedholm och medarbetare beskriver dessa fakta som »att tesen att en trovärdig information kring läkemedel sannolikt kräver att informatören är finansiellt oberoende av läkemedelsförsäljningens storlek dyker åter upp».

Måste ses över

Vidare hävdar Liedholm och medarbetare att jag missuppfattat deras diskussion om Apoteksbolagets beroende av och samarbete med Läkemedelsverket. Som kommentar till detta väljer jag att här citera ur deras artikel: »Läkemedelsverkets finansiering sker genom avgifter för registrering respektive bibehållen registrering. Intäkterna ökar ju fler farmaceutiska specialiteter som registreras. Informationen som Läkemedelsverket har om de läkemedel som registreras har producenten tillhandahållit i registreringsfilen – dvs kunskapen om läkemedlen vid registreringen tillhandahålls av producenten.»

En slutsats av de citerade uppgifterna kan vara att även Läkemedelsverkets incitamentsstruktur måste bli föremål för en översyn i vissa delar.

Jag valde att exemplifiera hur informationsapotekaren skulle kunna bidra till att sänka läkemedelskostnaderna genom att förespråka val av billigare likvärdiga läkemedel (generika). Att Liedholm och medarbetare väljer att tolka detta som att jag skulle förespråka generikaplädering som en informationsapotekares enda uppgift är alltför befängt för att ens bemötas!

När det gäller Liedholms tjänst vill författarna göra ett klarläggande angående finansiering och anställningsform. Men »klarläggandet» bekräftar ju exakt det som jag påstod, dvs att Apoteksbolaget bidrar till finansieringen. Att det inte föreligger ett direkt anställningsförhållande genom att pengar-

na kanaliseras via ett kontrakt med sjukvårdshuvudmannen har jag inte fört in i diskussionen, då detta är en rent teknisk fråga.

Varför har Liedholm och medarbetare ett så högt tonläge i debatten? Varför inte ägna mer av spaltutrymmet till att beskriva de goda exempel på läkemedelsinformation som finns, och där Liedholm och medarbetare har gjort och gör goda insatser?

Slutligen: Vi står nu inför en angelägen reform på läkemedelsområdet i och med förslaget att överföra hela kostnadsansvaret för läkemedel till landstingen. Med hänsyn till de senaste årens galopperande kostnadsökning på läkemedelsområdet torde det ligga i allas intresse att ingående diskutera hur vi skall åstadkomma en läkemedelsinformation som är attraktiv för forskarna, som kan sätta in läkemedel i sitt kliniska sammanhang och som kan väga läkemedel mot andra behandlingsformer. Detta kräver både läkemedelskunskap och medicinsk kunskap baserad på fakta som är befriade från särintressen av ekonomisk, maktmässig och facklig art.

Inger Hallqvist Lindvall
leg läkare, ledamot av
HSU 2000, landstingsledamot (mp) Uppsala

Många hela förpackningar destrueras

Refererande till ett korrespondensinlägg i Läkartidningen 16/96 »Varför skrivs det ut så mycket läkemedel?» gjorde apoteket Ödlan, Bromölla, en liknande uppföljning som den som beskrevs av hela förpackningar läkemedel inlämnade för destruktions under maj månad 1996. Summan blev drygt 9 400 kr.

Det är svårt att uppskatta hur många hela förpackningar som destrueras per månad på alla Sveriges apotek. Uppföljningarna på dels apoteket Svanen i Säffle, dels apoteket Ödlan i Bromölla ger dock en fingervisning om att det rör sig om stora belopp totalt för riket.

Göte Westerlund
apotekschef,

Rigmor Nilsson
apotekstekniker,
apoteket Ödlan,
Bromölla